

het zeewater er nogal wat uitlogen kan. Vooral ziet men de plant in de buurt op de hogere plekken van brakke gronden en daar groeit hij dan het weligst. 't Engels gras zal men daar nooit vinden. Vermoedelijk is het dan ook, dat het melkkruid nog wat meer vocht in de bodem verdraagt dan deze. Overigens komen beide plantensoorten in de keuze van hun bodem veel met elkaar overeen. Voor zoverre mij bekend, wordt melkkruid in tuinen niet aangeplant. Toch vermoed ik, dat het er evengoed als het Engels gras zou tieren. Is mijn vermoeden juist, dan zou Glaux evenals Armeria er goede diensten kunnen bewijzen bij het aanleggen van randen om perken.

(Wordt vervolgd.)

MEIJENDEL-ONDERZOEK.

WANTSSEN, CICADEN EN BLADVLOOIEN.

HET Meijendel-onderzoek is bedoeld als een onderzoek naar de oecologie der in het Wassenaarsche duingebied voorkomende planten en dieren.

De inhoud van dit stukje zal den lezer daarom wellicht eenige verwondering baren, aangezien het in hoofdzaak bestaat uit een naamlijst der door ons verzamelde Hemiptera.

Tot mijn verontschuldiging moge echter dienen, dat het determineeren van deze dieren — wat ook bij een oecologisch onderzoek een eerste vereischte is — zoo uiterst lastig en tijdroovend kan zijn, dat het in het algemeen nog niet mogelijk was, de vangsten zoo vlug te verwerken als voor een dergelijk onderzoek gewenscht is.

Wanneer we bijvoorbeeld pas in December weten, welke dieren we in Juli ergens aantreffen, dan is het natuurlijk niet meer mogelijk na te gaan, wat er in Augustus met die dieren gebeurde, wanneer we niet toevallig hieromtrent gegevens kregen.

Een volledige inventarisatie der in ons gebied voorkomende soorten, aangevuld met een zoo goed mogelijk gedetermineerde collectie vergelijkingsmateriaal, zal ons op den duur door deze moeilijkheden heen moeten helpen, zoo ver is het echter helaas nog niet.

De reden, waarom we tot publicatie van het volgende overgaan, is vooral het feit dat we, als toevallige buitenkansjes, nogal wat belangrijke faunistische resultaten te vermelden hebben, en dat het, vooral voor bewoners van andere duinstreken wellicht van belang is, vergelijkingen met onze fauna te kunnen maken. — Ook voor ons is het van belang, gegevens hierover te verkrijgen, voor toezending van materiaal en gegevens houd ik mij dan ook ten zeerste aanbevolen.

Voor een goed begrip van het volgend overzichtje, moet ik beginnen met een kleine aanvulling van wat Dr. Schierbeek in „De Levende Natuur” van Juli 1925 omtrent het terrein schreef.

Het eigenlijke duingebied is tamelijk gelijkmatig begroeid met kruipwilg, duindoorn, liguster enz. De bosschen zijn onderling echter nogal verschillend.

Hieruit kunnen we nu eenige conclusies trekken.

De rubrieken I, V en IX bevatten die soorten, wier algemeenheid in Meijendel overeenkomt met die erbuiten.

A priori zou men verwachten, dat deze groepen verreweg het grootst zouden zijn. De som van alle hierin geplaatste soorten is echter slechts 88, dus $\pm 41\%$ van het totaal. De fauna van Meijendel wijkt dus wel heel sterk af van het gemiddelde, vooral de rubriek I is opvallend klein, nog geen $7\frac{1}{2}\%$. Er zijn dus slechts weinig gewone soorten, die in Meijendel evengoed leven kunnen als er buiten.

Wel komen vele gewone soorten min of meer toevallig, of althans in veel kleiner aantal in Meijendel voor, dit zijn de rubrieken IV, VII en VIII, terwijl de rubrieken II, III, VI en X de soorten herbergen die speciaal in Meijendel meer voorkomen dan elders.

Voor de wantsen is de som der soorten uit de rubrieken IV, VII en VIII: 59, en uit de rubrieken II, III, VI en X: 20. Voor de Cicaden + Bladvlooien zijn deze getallen resp. 18 en 32.

Dit nu is een zeer opvallend verschil. De conclusie die we hieruit kunnen trekken, is deze: *Het aantal cicadensoorten dat speciaal in Meijendel (en ten deele wellicht in de geheele duinstrook) bijzonder gunstige levensvoorwaarden vindt, is naar verhouding veel grooter dan het aantal Wantsen-soorten.* Omgekeerd is het aantal cicadensoorten, dat slechts toevallig in Meijendel voorkomt, zeer veel kleiner (rubriek VII bevat slechts 2 Cicaden en 2 Bladvlooien!) dan het aantal Wantsen soorten.

In het algemeen kunnen we dus wel zeggen, dat Meijendel voor Cicaden een betere woonplaats is dan voor Wantsen. Naar een verklaring hiervoor valt echter voorloopig nog niet eens te raden.

Thans wil ik overgaan tot het geven van een naamlijst, en hieraan zooveel mogelijk bijzonderheden alsmede bespreking der „Faun. nov. spec.” toevoegen. Door de hulpvaardigheid van den heer J. F. Obbes kan ik tevens van de meeste dezer soorten een welgeslaagd portret laten zien. Alleen van Scolopostethus pilosus heb ik dit, om allerlei redenen, nagelaten. Wel vindt U daarentegen een afbeelding van de hoogst zeldzame en merkwaardige wants Phyllontocheila ciliata.

De romeinsche cijfers achter de soortnamen, duiden op de rubriek waarin de soort is geplaatst, en geven dus tevens een aanwijzing omtrent de algemeenheid dier soort.

Het systeem dezer lijst is in hoofdzaak ontleend aan A. Handlirsch in Schröder's „Handbuch der Entomologie”; echter zijn alleen familie- en orde-namen vermeld.

De heeren E. A. Butler, Londen, Dr. D. Mac Gillavry, Amsterdam en H. Haupt, Halle a/Saale waren zoo bereidwillig, mijn determinaties van de nieuwe soorten voor Nederland en van enkele zeldzaamheden te contrôleeren, waarvoor hier mijn hartelijken dank.

De namen der nieuwe soorten voor onze Fauna zijn **vet** gedrukt.

I. HETEROPTERA (Wantsen).

Saldidae.

Salda saltatoria L. VII. Vlake van Waalsdorp, op het zand bij waterkant. 1 ex. — *Salda pallipes* F. VII. Als de vorige. 1 ex.

Anthocoridae.

Microphysa bipunctata Perr. IX. Bierlap. 1 ♂. Juni. In het gras. — *Microphysa elegantula* Baer. VIII. Meijndel. 1 ♂. Juni. In het gras
Myrmedobia coleoprata Fall. V. Kijfhoek en Bierlap, soms in aantal in het gras. Juni-Sept.
Piezostethus parvulus Reut. IX. Bierlap. 1 exemplaar. Juni.
Temnostethus pusillus H.-S. VIII. Bierlap, Kijfhoek, o.a. op Meidoorn. Augustus.
Anthocoris confusus Reut. VI. Meermalen, Juni-Oct. Op brandnetel. — *Anthocoris nemoralis* F. I. Overal, op verschillende lage planten. April-Sept. — *Anthocoris nemorum* L. I. Als de vorige. April-Oct.

Acompocoris pygmaeus Fall. IX. Meijndel, Koningsbosch. Aug.-Sept.

Brachysteles parvicornis Costa. X. Deze voor ons land nieuwe soort ving de heer Speyer in Meijndel (April). De soort is niet gemakkelijk te herkennen, lijkt vooral nogal sterk op *Triphleps minutus* L., doch is van deze soort het gemakkelijkst te onderscheiden door de sterke beharing en den breederen vorm. (Zie voor nauwkeurige beschrijving: O. M. Reuter, „*Monographia Anthocoridarum* etc.” in: *Acta Societ. Scienc. Fennicae* 1884.)

Capsidae.

Macrotylus paykulli Fall. II. Op *Ononis repens*, overal Juni-Aug.

Harpocera thoracica Fall. VII. Slechts 2 ♂♂ op eik. Meijndel. Mei.

Byrsoptera rufifrons Fall. V. Bierlap. Waarschijnlijk op brandnetel. Juli.

Phylus melanocephalus L. VIII. Meijndel, op eik. Juni.

Plesiodema pinetellum Zett. IX. Koningsbosch. Juli. 2 ex. Leeft op dennen.

Psallus betuleti Fall. VI. Verbreid op berk. Juni. —

Psallus variabilis Fall. I. Op verschillende hout-

gewassen. Juni. — *Psallus falleni* Reut. V.

O.a. op kruipwilg. Juni-Aug. — *Psallus alni-*

cola D. q. S. IX. Juni, Juli. Meijndel en Kijfhoek. — *Psallus varians* H.-S. V. Kijf-

hoek. Op kruipwilg? Juni. — *Psallus diminutus* Rb. VIII. Meijndel. 1 ♀. Juni. —

Psallus roseus F. II. Veelal op kruipwilg. Juni-Sept. — *Psallus salicellus* Mey. VIII.

Beoosten Bierlap. 1 ♂. Op kruipwilg? Aug.

Atractotomus mali Mey. VII. Kijfhoek. Juli. 1 ex. Op Meidoorn? — *Atractotomus magnicornis* Fall. VIII. Eens een ♀ op het zand, ten Zuiden van Bierlap. Aug.

Plagiognathus chrysanthemi Wolff. II. Verbreid, op verschillende planten. Juni-Aug. —

Plagiognathus arbustorum F. IV. Verbreid, o.a. in de bloemen van bramen. Juni-Aug.

Chlamydatus pulicarius Fall. V. Sporadisch. Juli.

Neocoris nigrifolius Zett. V. Verbreid, met de volgende, doch zeldzamer. Juni-Juli. —

Neocoris bohemanni Fall. II. Op kruipwilg, verbreid en zeer gewoon. Juni-Aug.

Pachytomella parallela Mey. V. Meijndel Sept. In het gras. Zeer plaatselijk.

Pilophorus perplexus Scott. V. Meijndel, Kijfhoek. Op eiken tusschen mieren (waarschijnlijk *Lasius fuliginosus*) Aug. — *Pilophorus confusus* Kb. III. Op kruipwilg, vooral in het Noordelijke binnenduin. Juni-Sept.

Cyllocoris histrionicus L. V. In Meijndel, op eiken. Juni-Juli. — *Cyllocoris flavonotatus* Boh. VII. Meijndel, 1 ♀. Juni. Eveneens op eiken.

Aetorhinus angulatus Fall. IV. Hier en daar. Aug-Sept.

Globiceps flavomaculatus F. (Fieb.) II. Op kruipwilg, vooral in het Noordel. deel. Juni-Aug.

Orthotylus marginalis Reut. V. Hier en daar, op wilgen. Juni-Aug. — *Orthotylus tenellus* Fall. IX. 1 ♂ in Meijndel. Juni.

Heterotoma merioptera Scop. VII. Sporadisch. Juli-Aug.

Fig. 1. *Brachysteles parvicornis*. × 28.

Dicyphus pallidus H.-S. IX. Bierlap, in het gras, doch zeldzaam. Juli-Aug. — *Dicyphus errans* Wolff. V. Hier en daar, in het gras. Juni-Oct. — *Dicyphus globulifer* Fall. V. O.a. op *Melandryum album*. Mei-Sept.

Campyloneura virgula H.-S. V. Sporadisch. Juli.

Miris (*Brachytropis*) *calcaratus* Fall. VII. Kijfhoek. 1 ♀ in het gras. Aug. — *Miris laevigatus* L. IV. Sporadisch. Juni, Aug.

Megaloceraea (*Notostira*) *erratica* L. I. Larven in Augustus, imagines tot October en vanaf April. Schijnt te overwinteren als imago. Overal in het gras.

Megaloceraea (*Trigonotylus*)

psammaecolor Reut. X.

Deze voor Nederland nieuwe soort werd eens in aantal gevonden beoosten Bierlap (vak 51 en 52) Juli, in de aren van helm. De soort is vooral herkenbaar aan de lengteverhouding der achtertarsleedjes (zie fig. 3), het eerste lid is bij deze soort (fig. 3a) n.l. korter dan de beide laatsten samen, in tegenstelling met de overige in ons land voorkomende soorten (bijv. *M. erratica*, fig. 3b).

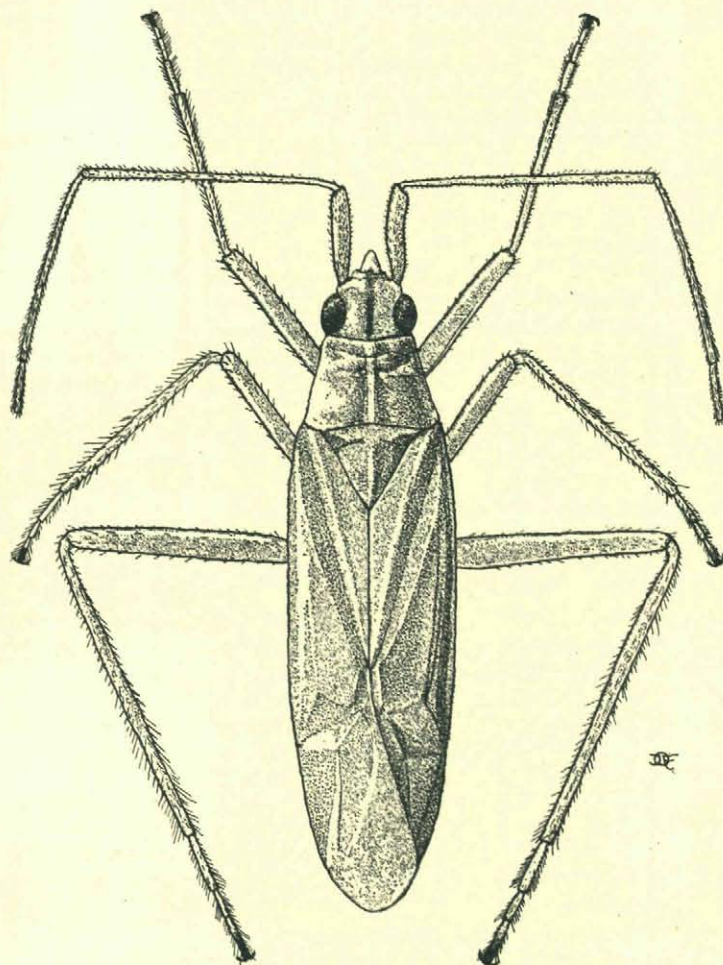

Fig. 2. *Megaloceraea psammaecolor*. $\times 14$.

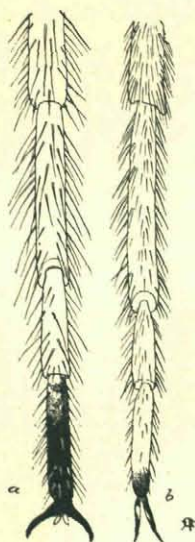

Fig. 3. Achtertarsen van *Megaloceraea*.

a: *psammaecolor* $\times 40$;
b: *erratica* $\times \dots$

Verder zijn de schenen wat korter en ijler behaard, dan bij de vorige soort, terwijl de soort zich van de verwante *Megaloceraea* (*Trigonotylus*) *ruficornis* Fourc onderscheidt doordat de sprieten groen en niet rood zijn, en door de meerdere grootte ($\pm 6\frac{1}{2}$ (♂)—9 mm.).

Leptoterna ferrugata Fall. IV. Sporadisch in het gras. Juni, Juli. *Phytocoris tiliae* F. VIII. Kijfhoek. 1 ♀. Sept. — *Phytocoris populi* L. V. Kijfhoek. Enkele ♀♀. Aug. — *Phytocoris ulmi* L. V. Sporadisch. Juni-Aug.

- Adelphocoris lineolatus* Goeze. V. Sporadisch. Aug.
Calocoris ochromelas Goeze. V. Meijndel. Juni-Juli, op eiken, soms vrij veel. — *Calocoris bipunctatus* F. IV. Sporadisch. Juli.
Lygus kalmi L. VII. Kijfhoek. 1 ex. Aug. Leeft op umbelliferen. — *Lygus pratensis* L. IV. Koningsbosch, Meijndel. Sept.-Oct., in het gras. — *Lygus lucorum* Mey. IX. Kijfhoek, Sprank bij het „grijze huisje”. Juni, Aug. — *Lygus contaminatus* Fall. III. *Phytocoris varipes* Boh. II. Overal, op kruipwilg. Eind Juli-Sept.
 Vooral Meijndel en Bierlap. Op lage planten. Juni-Sept. — *Lygus pabulinus* L. IV. Hier en daar. Juni-Sept., o.a. op kruipwilg.
Plesiocoris rugicollis Fall. V. Bierlap, op lage planten. Juni-Juli.
Poeciloscytus unifasciatus F. V. Zeeduin, op lage planten. Juni-Juli. — *Poeciloscytus vulneratus* Wolff. VIII. Waalsdorp. 1 ex. Juli.
Camptobrochis lutescens Schill. IX. Meijndel. 1 ♀ in het gras. Oct. — *Camptobrochis punctulatus* Fall. IX. Sporadisch, in het gras. Juli-Sept.
Rhopalotomus ater L. VII. Slechts 1 ♂ (var. *tyrannus* F.) Bierlap, in het gras. Juni.
Alloeotomus gothicus Fall. V. Meijndel. Koningsbosch, op dennen. Aug.-Sept.

Nabidae.

- Nabis apterus* F. IV. Sporadisch. Larve in Juli, imagines Aug.-Sept. Op allerlei lage planten. — *Nabis lativentris* Boh. I. Vooral in Meijndel. Aug.-Oct. Als de vorige, doch meer algemeen. — *Nabis maior* Costa. V. Sporadisch. Aug., Oct. In het gras. — *Nabis limbatus* Dahlb. V. Sporadisch. Juli-Sept. In het gras. — *Nabis ferus* L. IV. Meermalen in het Koningsbosch, overigens slechts eens 1 ♂ beoosten Bierlap. Oct. en April-Mei. — *Nabis brevis* Scholz. II. De verwante soorten *N. rugosus* L. en *N. ericetorum* Scholtz schijnen in ons gebied niet voor te komen. Al ons materiaal behoort mijns inziens tot *N. brevis*. Deze soort is overal gewoon, veelal op kruipwilg; bijna het geheele jaar zijn imagines te vinden, waarschijnlijk leven ze van Juli tot Juni.

Gerridae.

- Gerris thoracicus* Schum. VII. Eens 1 ex. op het droge. Meijndel. Juli. — *Gerris lacustris* L. VII. Op een slootje aan de grens van ons gebied. 1 ♂. April. — *Gerris argentata* Schum. VII. Als de vorige. 2 ex.

Aradidae.

- Aradus depressus* F. V. Sporadisch. Meijndel en in het Noorden. In boomstronken. Larven in Aug. Imagines Mei. — *Aradus cinnamomeus* Pz. VIII. Koningsbosch. 2♀♀. Oct. en April. Op lage planten.

Lygaeidae.

- Heterogaster urticae* F. IV. Eens in aantal, achter schors Meijndel, April.
Geocoris grylloides L. V. Sporadisch. Larve in Juli. Imagines Juli-Aug.
Cymus clavicularis Fall. VIII. Sporadisch. Mei, Aug., Oct. In het gras.
Ischnorhynchus resedae Panz. I. Op berken, overal gewoon. Larven in Aug. en Sept. Imagines van Aug. tot Juli. 's Winters veel in zeefsel.
Rhyparochromus praetextus H.-S. VIII. Beoosten Bierlap en aan den zeekant, in het mos. Larve in Juli. Imagines in Juli en Febr.
Pionosomus varius Wolff. V. Hier en daar, in droog mos. April, Mei, Aug.
Plinthisus brevipennis Lat. VIII. Bierlap, Aug. 1 ex. in het gras.
Acompus rufipes Wolff. III. Verbreid, in het gras. Vooral Bierlap. Mei-Sept. Ook macroptere exemplaren.
Stygnocoris pedestris Fall. I. Overal, in het gras. Aug.-Oct. — *Stygnocoris fuliginosus* Fourcr. IV. Hier en daar. Vooral April-Mei, verder Juli, Aug., Dec., doch dan veel zeldzamer dan de vorige soort.
Peritrechus geniculatus Hahn. VIII. Meijndel. 1 ♀. Sept.
Trapezonotus arenarius L. IV. Sporadisch. April, Juni, Aug.
Beosus maritimus Scop. VIII. 2 ♂♂, in April, in het gras.
Gonianotus marginipunctatus Wolff. VIII. Slechts 1 ♂, op het zand nabij het Wasse-naarsche slag. Aug.

- Eremocoris plebejus* Fall. VIII. Koningsbosch. 1 ♀. Oct., in het gras. — *Eremocoris erraticus* F. V. Eens in aantal in Maart onder asfaltapapier, Meijendel, hierbij ook een larve. 1 ♀ in Sept. in het mos.
- Drymus sylvaticus* F. VII. Meijendel. 1 ♂, Juni, op het zand. — *Drymus brunneus* Sahlb. V. Hier en daar, vooral in zeefsel. Sept.-Dec.
- Scolopostethus pilosus* Reut. X. Deze soort is nog niet voor ons land opgegeven, doch waarschijnlijk vroeger over het hoofd gezien, door de groote gelijkenis met de andere soorten van dit genus. In ons gebied is deze soort verreweg de gewoonste en van April tot December overal in het gras te vinden. — *Scolopostethus spec.* (VII; VIII). Waarschijnlijk komen er in Meijendel nog twee andere soorten voor. De dieren zijn echter nog niet definitief gedetermineerd.
- Gastrodes ferrugineus* L. VII. Koningsbosch, 1 ♀, Mei, op brandnetel (leeft op den).

Coreidae.

- Rhopalus parempunctatus* Schill. I. April en Juni-Sept. Larve in Juni. Overal, in het gras.
- Myrmus miriformis* Fall. IV. Hier en daar in het gras. Juni-Aug.
- Chorosoma Schillingi* Schum. V. Slechts weinig gevangen, Juli-Aug. Deze soort is elders (o.a. bij Katwijk) in het duin veel algemeener.
- Spathocera dalmanni* Schill. IX. Eén ex. (♀) ten Zuiden van Bierlap, op het zand. Juni.
- Syromastes rhombeus* L. IX. Bierlap en Kijfhoek, Mei, Aug., eens onder doode boomstam, verder in het gras.

Berytidae.

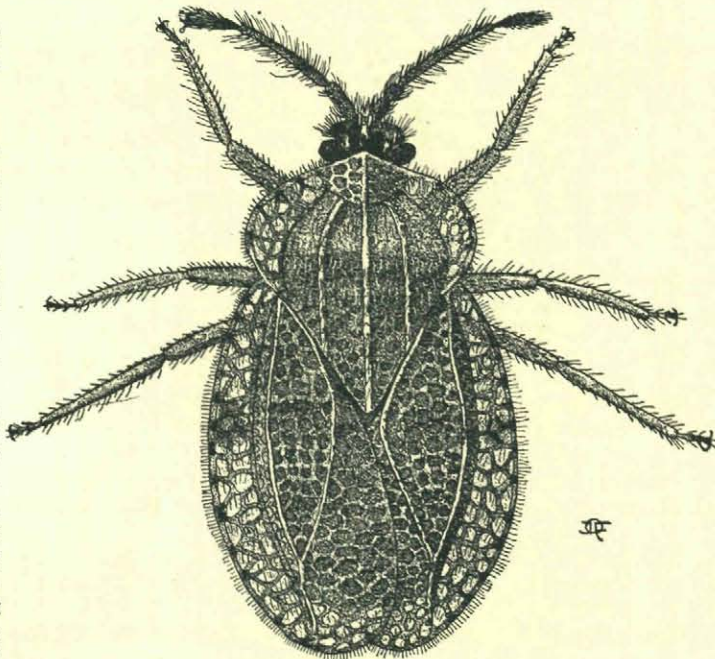
- Neides tipularius* L. VIII. 1 ♂ in Meijendel, in het gras, April.
- Berytus minor* H.-S. VIII. 1 ♂, Kijfhoek, Sept., in het gras. — *Berytus signoreti* Fieb. IX. 1 ♀ in het Noorden (vak 15), Sept., in het gras.
- Metacanthus elegans* Curt. II. Overal op *Ononis repens*. Juni-Sept.

Piesmidae.

- Piesma capitata* Wolff. IX. 1 ♀ in Meijendel. December, in zeefsel.

Tingididae.

- Serentia laeta* Fall. II. Verbreid. In de bosschen, in het gras. Vooral Aug.-Sept., ook: Mei en Juni.
- Acalypta gracilis* Fieb. IX. 1 ♂, beoosten Bierlap (vak 52). Juli. — *Acalypta parvula* Fall. II. In het gras, Aug.-Oct. In zeefsel, Febr. Verbreid.
- Derephysia foliacea* Fall. VIII. Alleen een ex. uit 1920 (v. Eldik), in de laatste jaren nog niet aangetroffen.
- Phyllontocheila ciliata* Fieb. VI. Dit hoogst merkwaardige diertje, dat bij ons nog slechts eens was waargenomen (Bloemendaal), komt in en bij Bierlap nog al eens voor. In Mei op bloeiend zenegroen (*Ajuga reptans*). In Sept. in de helm en in Nov. eens een ex. (♂) aan de onderzijde van een paddenstoel (n.l. *Polystictus brumalis*).

Fig. 4. *Phyllontocheila ciliata*. $\times 20$.

Monanthia echii Wolff. II. Gewoon, vooral in Bierlap, en soms schadelijk op *Echium vulgare*. Larven in Juli. Imagines vooral in Aug., zeldzamer Mei-Juli.

Pentatomidae.

Aelia spec. VII. Een larve, die niet met zekerheid tot een soort was te brengen.

Peribalus vernalis Wolff. IX. Koningsbosch, Oct. 1 ♀ op brandnetel.

Dolycoris baccarum L. VII. Sporadisch, April-Mei. Eens op *Echium*.

Sciocoris cursitans F. IV. Bierlap, Aug. meerdere exemplaren in het mos.

Acanthosoma haemorrhoidale L. VIII. Meijndel, Oct. 1 ♀ op eik.

Elasmucha grisea L. I. Verbreid, vooral Meijndel. April, Juni, Aug., Sept., Dec. Veelal op berken.

Elasmotherus interstinctus. I. Larven in Aug. Imagines Maart-Juni en Aug.-Oct. (Aug.-Juni?) op berken.

Picromerus bidens L. VII. Slechts 1 ♀ op den weg naar Meijndel. Aug.

Legnotus limbosus Geoffr. VIII. Kijfhoek, Bierlap, Mei, Juni. In het gras. — *Legnotus*

picipes Fall. VIII. Slechts een exemplaar gemerkt „Meijndel, 10-8-1919”, v. Eldik.

Podops inuncta F. VIII. Bierlap, Mei. 1 ♀.

Notonectidae.

Notonecta glauca L. VII. In een sloot aan de grens van ons gebied. 1 ♀. April.

Corixidae.

Corixa geoffroyi Leach. IV. In een sloot aan de grens van ons gebied, enkele exemplaren.

April. — *Corixa hieroglyphica* Duf. IX. Een ♀ op het droge, in Meijndel. Juli. —

Corixa sahlbergi Fieb. V. Meermalen in slooten rondom ons gebied. — *Corixa striata*

L. VII. Eens in een sloot aan de grens van ons gebied, 2 exemplaren. April.

II. HOMOPTERA (Cicaden enz.).

Fulgoridae.

Cixius pilosus Ol. II. Verbreid, Mei-Juli, vooral op eiken.

Kelisia vittipennis Sahlb. VIII. Kijfhoek, Meijndel, October ♂ en ♀. In het gras.

Delphacinus mesomelas Boh. V. Sporadisch, in het gras. Juni-Juli.

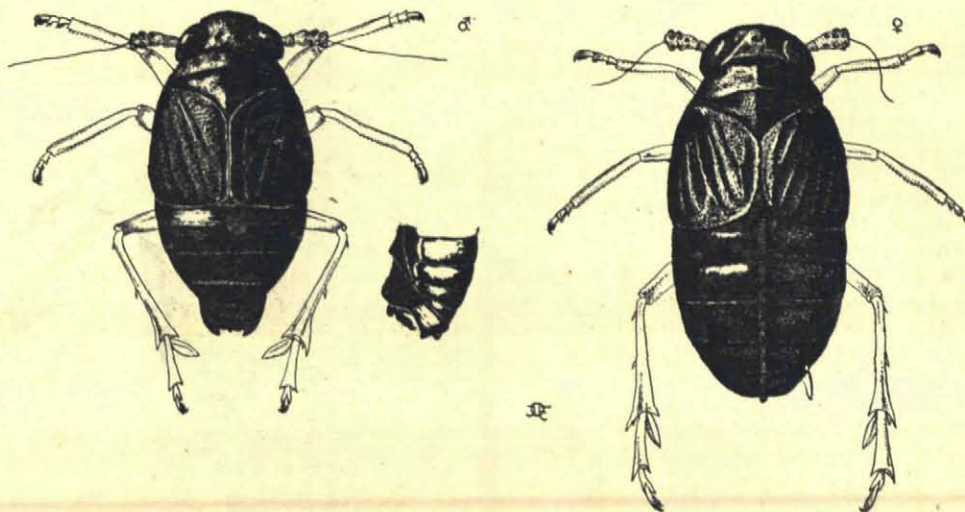

Fig. 5. *Eurysa lurida*. $\times 24$.

Eurysa lurida Stål. X. Dit merkwaardige diertje vonden we meermalen aan de Noordzijde van Kijfhoek, in het gras. Het is uit de tekening voldoende herkenbaar, slechts wil ik er aan toevoegen, dat het voorhoofd breed is, met zeer onduidelijke langskielen,

en de kleur geheel effen bruin. Juli-Sept. (De middelste teekening geeft een beeld van de laatste achterlijfssegmenten van het ♂, van terzijde gezien. Deze zijn van belang voor de determinatie dezer soorten).

Delphax discolor Boh. V. Bierlap, Mei-Juni, in het gras. — *Delphax pellucidus* F. [IV. Verbreid, Mei, September, in het gras.

Delphax elegantulus Boh. III. Vooral Bierlap, larven in Aug. Imagines: Aug.-Oct. en Mei-Juni. (Wellicht Aug., Juni, of wellicht 2 generaties?) Zie fig. 7, ♀.

Delphax albifrons Fieb. X. Dit hoogst zeldzame diertje trof ik aan in Bierlap en benoorden Kijfhoek. Het ♂ is zeer kenbaar, en met geen andere verwant te verwarren, zoodat ik aan de teekening slechts wil toevoegen, dat de lichte gedeelten van kop en thorax evenals de pooten zeer lichtgeel getint zijn. Het ♀ gelijkt sterk op dat der vorige soort (vergelijk de fig. 6 ♀ en 7). *D. albifrons* ♀ is oranjegeel, zonder vlekken, en op het achterlijf zeer fijn en ijl zwart behaard. *D. elegantulus* ♀ is okergeel met bruine vlekken. Ook de laatste achterlijfssegmenten zijn verschillend. Mei en Aug., meerdere exemplaren.

Delphax obscurellus Boh. IX. Bierlap, 1 ♂. In het gras. Aug. — *Delphax forcipatus* Boh. V. Bierlap, in het gras. Mei, Juni, Aug. — *Delphax aubei* Perr. VI. Bij den watertoren vrij veel, Mei. Beoosten Bierlap 1 ♀. Juli. In het gras. — *Delphax exiguus* Boh. VI. Bierlap, Meijendel. Mei, Juli, Aug. In het gras.

Stiroma albomarginata Curt. V. Bierlap, Larve in Mei. Imagines: Mei-Augustus. In het gras — *Stiroma affinis* Fieb. VI. Bierlap, Meijendel, Juni, Juli. In het gras.

Cercopidae.

Aphrophora alni Fall. II. Deze soort komt bij ons veel op kruipwilg voor, dus niet alleen op elzen. Verbreid. Juni-Oct.

Ptyelus spumarius L. IV. Niet gewoon, doch wel verbreid, vaak op brandnetel. Juni-Sept. — *Ptyelus lineatus* L. II. Hier en daar, o.a. tusschen helm op het zand. Juli-Oct. — *Ptyelus minor*. Kb. III. Bierlap, Kleine Pan, Juni-Sept., soms in aantal, in het gras.

Jassidae.

Cicadula punctifrons Fall. II. Overal, op kruipwilg. Juni-Sept.

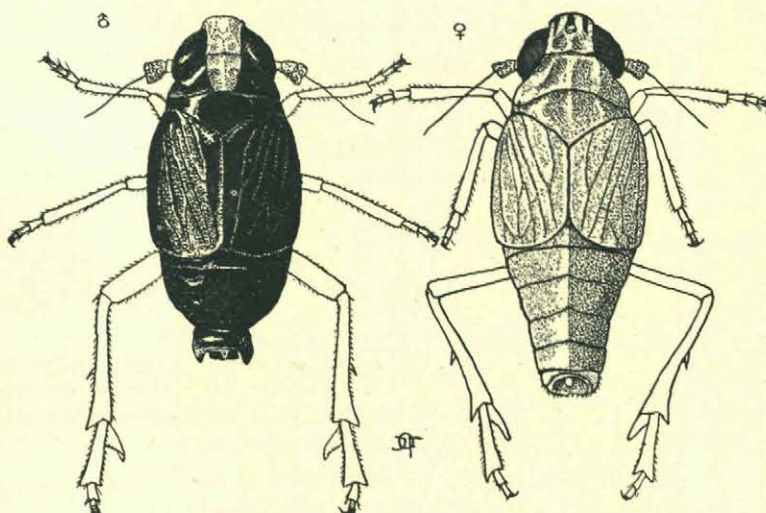

Fig. 6. *Delphax albifrons*. × 20.

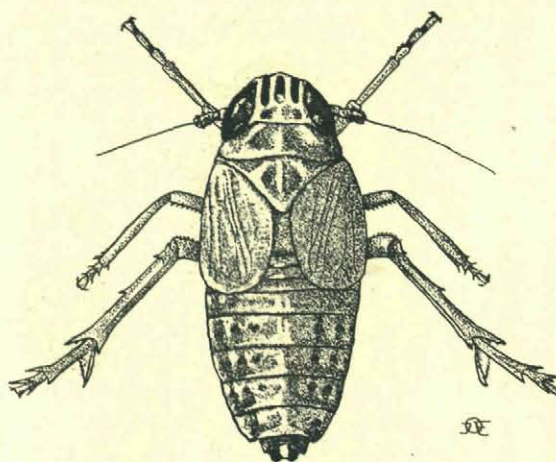
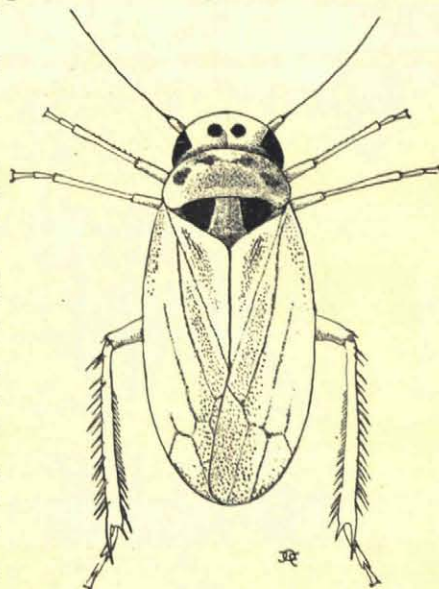

Fig. 7. *Delphax elegantulus* ♀. × 20.

- Grypotes pinetellus* Boh. VI. Koningsbosch, Meijendel, op dennen. Aug.-Oct.
Doratura stylata Boh. II. Verbreid, in droog gras. Juli-Sept.
Graphocraerus ventralis Fall. VIII. Slechts 1 ♀, Bierlap, Juli.
Thamnotettix croceus H.-S. VI. Veel bij het Pompstation, elders sporadisch, in het gras. April-Mei en Aug.-Oct. — *Thamnotettix erythrostictus* Zett. VIII. Kijfhoek, 1 ♀. Juni. — *Thamnotettix subfuscus* Fall. V. Bierlap, Meijendel, Mei-Juni. Op lage planten. — *Thamnotettix dilutior* Kb. VI. Meijendel, Kijfhoek, Juni-Oct. — *Thamnotettix sulphurellus* Zett. II. Hier en daar in aantal, soms op kruipwilg.
Athysanus argentatus F. VI. In het gras, bij de boschtereinen, Juli-Sept. — *Athysanus obscurellus* Kb. VI. Bij het Pompstation, in aantal. April-Mei. — *Athysanus obsoletus* Kb. VIII. Bierlap, 1 ♂, Aug.
Jassus mixtus F. V. Sporadisch. Aug.-Sept.
 *) *Deltocephalus punctum* Flor. VI. Hier en daar in het gras, Aug.-Sept. — *Deltocephalus distinguendus* Flor. II. Vooral Bierlap, in het gras. Juni, Juli, Sept. — *Deltocephalus pulicarius* Fall. VIII. Meijendel Juni, Kijfhoek Sept., beide ♂♂, in het gras. — *Deltocephalus striatus* L. I. Overal gewoon, o.a. op kruipwilg. Juni-Oct. — *Deltocephalus striifrons* Kb. III. Vooral in het Noordelijk deel. (Bierlap enz.) in het gras. Juli-Oct.
Eupelix cuspidata F. V. Sporadisch, Mei-Juli. in droog gras. — *Eupelix producta* Germ. VIII. Slechts een ex. uit 1916. (Pompstation).
Acocephalus striatus F. IV. Hier en daar, Juli Oct., in het gras. — *Acocephalus bifasciatus* L. VIII. Bierlap, 1 ♂, Juni. — *Acocephalus albifrons* L. V. Sporadisch, in de boschtereinen in het gras. Aug.-Sept. — *Acocephalus rivularis* Germ. VIII. Bierlap, 1 ♂, Sept., in het gras.
Ledra aurita L. VIII. Kijfhoek, Bierlap. Juni-Aug. Larven, op eik.
Tettigonia viridis L. VII. Waalsdorp, Juli. 1 ♀. Op vochtige plaats in het gras.
Dicraneura flavipennis Zett. IX. Pompstation April, Koningsbosch. Juli (♀♀).
Chlorita flavescens Fl. IX. Beoosten Bierlap (vak 52) in het gras. 1 ♂. Aug.
Kybos smaragdulus Fall. II. Op kruipwilg, overal gewoon. Juni-Sept.
Eupteryx vittata L. II. Verbreid, Juni-Oct. in het gras. — *Eupteryx wallengröni* Stål. IX. Meijendel, Zeeduin. Juni, Juli. — *Eupteryx aurata* L. VII. Slechts een paar maal in Bierlap, Juni. — *Eupteryx urticae* F. I. Vooral veel in het Koningsbosch, op brandnetel, elders zeldzamer. Juni-Juli en Sept.-Oct. — *Eupteryx curtisi* Flor. V. Hier en daar, Mei-Juni en Sept.-Oct.
Typhlocyba sexpunctata Fall. IX. Meijendel, een ♀ Oct. — *Typhlocyba rosae* L. IV. Meijendel, Bierlap, Aug.-Oct. — *Typhlocyba ulmi* L. I. Meijendel, Bierlap, Juni en Aug.-Oct. — *Typhlocyba tenerrima* H.-S. V. Hier en daar, soms vrij veel. Juli-Oct.
Zygina alneti Dahlb. VIII. Meijendel, Augustus, slechts weinig. — *Zygina hyperici* H.-S. VI. Kijfhoek, op *Hypericum perforatum*, plaatselijk gewoon. Juni, Aug., Sept.
Zygina parvula Boh. X. Deze soort is van de overige in ons land voorkomende soorten te onderscheiden door de vlekken-tekening. De schedelvlakken zijn rond, die aan den basis van het schildje driehoekig en zwart. De dekschilden vertoonen

Fig. 8. *Zygina parvula*. × 20.

*) Een deel van het materiaal van dit genus is nog niet met voldoende zekerheid gedetermineerd; waarschijnlijk komen er nog enkele soorten in ons gebied voor, voornamelijk verwanten van *D. distinguendus* en *D. striatus*.

onscherpe, bruinachtige langsvegen; de grondkleur is lichtgeel. Sporadisch, Mei, Juni, Aug., Sept.

Zygina blandula Rossi. V. Sporadisch. Aug.-Oct.

Idiocerus scurra Germ. IX. Bierlap, 1 ♀, Aug. — *Idiocerus lituratus* Fall. II. Gewoon, op kruipwilg. Juli-Oct. — *Idiocerus populi* L. V. Hier en daar, op populieren. Aug.-Sept.

Macropsis lanio L. V. Meijendel, Kijfhoek. Veelal op eiken. Juli-Sept.

Bythoscopus flavicollis L. I. Overal gewoon, op berken bijv. Mei-Aug. — *Bythoscopus rufusculus* Fieb. IX. Sporadisch. Juni-Juli.

Pediopsis impura Boh. II. Op kruipwilg, vooral naar den Zeekant. Gewoon. Juni-Juli.

Pediopsis nassata Germ. IX. Kijfhoek, Aug. 1 exemplaar.

Agallia puncticeps Germ. V. Hier en daar, Aug.-Sept. Larve in Juli. — *Agallia venosa* Fall. V. Hier en daar, Juni-Juli.

Megophthalmus scanicus Fall. V. Verbreid. Juli-Oct.

Psyllidae (Bladvlooien).

Aphalara calthae L. V. Koningsbosch, April, Meijendel, October, in het gras.

Trioza urticae L. I. Overal gewoon op brandnetels. April-Juli, Oct. — *Trioza albiventris* Foerst. V. Koningsbosch, April, Mei. — *Trioza galii* Foerst. II. Op *Galium*-soorten, verbreid. Mei, Juni, Aug.

Trioza nigricornis Foerst. X. Van deze, voor ons land nieuwe, soort, ving ik een ♀ in Meijendel, Sept., op een grasvlakte, waarschijnlijk van *Rumex acetosella*. De soort

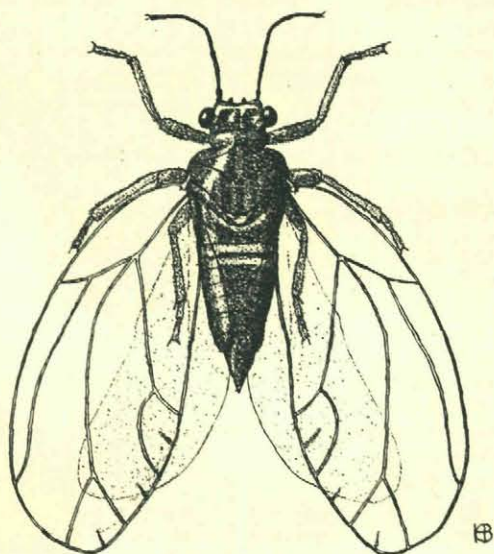

Fig. 9. *Trioza nigricornis*. $\times 20$.

Fig. 10. *Psylla parvipennis*. $\times 20$.

onderscheidt zich van alle andere inheemsche soorten door de geheel zwarte sprieten. Verder is de Radiaalader lang; en de voorrandscel in het midden smaller dan de radiaalcel. De voorvleugeloppervlakte is niet bedoord, alleen staan er aan het eind van den achterrand drie kleine doorngroepjes.

Psyllopsis fraxini L. VII. Eén exemplaar op esch. Benoorden Bierlap (vak 15) Juli.

Psylla parvipennis Löw. II. Deze soort is zeer gewoon in Meijendel, op kruipwilg, van Juni tot April. In den zomer zijn de dieren groen- of geelachtig, later worden ze donkerder, na het overwinteren zijn ze bijna zwart, met fraai roode naden aan het achterlijf. Daar deze — en de volgende — soort vroeger nooit goed herkend zijn,

leek het me gewenscht, er een afbeelding van te laten zien; ik zag van beide soorten echter vele vroeger gevangen exemplaren. *P. parvipennis* schijnt speciaal langs de kust voor te komen.

Psylla hartigi Flor. III. Hier en daar gewoon, o.a. op berk. Juni-Juli. Deze soort schijnt elders in ons land slechts sporadisch voor te komen. Zij heeft meer gelijkenis met andere *Psylla*-soorten dan de voorgaande; de zeer dicht staande voorvleugeloppervlakte-bedoorning is het meest opvallende kenmerk. De kleur is iets constanter, veelal fraai oranje.

Psylla mali Schmiedb. I. Op Meidoorn, zeer veel. Juni-Oct.

Psylla foersteri Flor. VII. Bierlap, 1 ♀, op els. Aug.

Psylla hippophaes Foerst. II. Uiterst algemeen op duindoorn. Juni-Oct.

Voor hen die wat nader met de bovengenoemde dieren willen kennis maken, volgen hier eenige aanwijzingen omtrent litteratuur. Ter eerste orientatie: Dr. J. Th. Oudemans, Nederlandsche Insecten (met determineerlijsten tot families). — Brohmer, Fauna von Deutschland (alleen determineerlijsten, tot genera). — A. Lameere, Faune de Belgique (ook alleen determineerlijsten, tot op de soorten, doch bewerkt voor België, en niet volledig, voor beginners echter zeer bruikbaar).

Voor wantsen: S. C. Snellen v. Vollenhoven, Hemiptera Heteroptera Neerlandica, niet zeer betrouwbaar, en evenmin volledig. Zie voor verbeteringen: Tijdschrift v. Entomologie. Deel XXVI en XXVIII (publicaties van A. J. F. Fokker). — Bezig te verschijnen is: W. Stichel, Illustrierte Bestimmungstabellen der Deutschen Wanzen, goed, maar nog al duur. Voor Cicaden: Melichar, Cicadinen von Mittel-Europa.

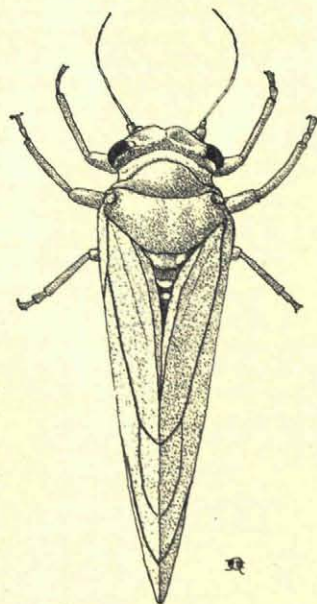

Fig. 11. *Psylla hartigi*. $\times 20$.

Sinds het ter perse gaan van dit artikel, werden nog 7 soorten Hemiptera in ons gebied verzameld; n.l. *Orthocephalus saltator* Hahn; *Megaloceraea* (*Trigonotylus*) *ruficornis* Fourcr.; *Pithanus maerkeli* H.-S.; *Aphanus* (*Graptopeltus*) *lynceus* F.; *Berytus crassipes* H.-S.; *Sehirus luctuosus* M.R. en *Psylla nigrita* Zett.

Volgens de juist-verschenen aflevering van Stichel's tabellen moet *Eremocoris erraticus* F.: *E. abietis* L. heeten; evenzoo: *Gastroles ferrugineus* L. = *G. grossipes* d. G.; *Metacanthus elegans* Curt = *M. punctipes* Germ. *Phyllontocheila ciliata* Fieb heet thans: *Tingis* (*Lasiotropis*) *reticulata* H.-S., terwijl de naam: *Monanthia echii* niet van Wolff doch van Schrank afkomstig moet zijn.

H. C. BLÖTE.

Nieuwe (?) euveldaad van de huismusch. — De huismusschen zijn m'n grootste vrienden niet vanwege hun bijzondere voorkeur voor de erwten in mijn tuin. Maar dezer dagen heb ik hun waardecijfer ± 5 toch nog met één punt verminderd.

Nadat omstreeks Paschen mijn eenigste kerseboom was beginnen te bloeien, lagen de volgende dagen honderden witte bloemen onder den boom; alleen de bloemsteel en 't vruchtbeginsel was achter gebleven. Aanvankelijk beschuldigde ik een klein snuitorretje van deze nietgewenschte bloemenplukkerij, maar spoedig zag ik beter. Enkele musschen waren in den boom bezig de bloemen doormidden te bijten. De steel bleef zitten, de rest — behalve 't vruchtbeginsel — kwam naar beneden dwarrelen. Om dat vruchtbeginsel was 't den dieren blijkbaar te doen. En 't ging vlug, of ze 't jaren hadden gedaan. Ik heb 't andere jaren nooit opgemerkt. Kennen alleen de Herwensche huismusschen dit kunstje of heeft men dit ook elders waargenomen?

L. W. SCHOLTEN.